

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 11. Spontanea errorum abjuratio a Jannonio Taurini facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

mora Mense Novembri Genevam petit, Sæc. XVIII.
 ubi etiam anno hujus sæculi trigesimo A. C. 1734.
 quinto Urbem ingressus, res suas in
 tuto collocatas existimabat: Attamen
 qui insidias & odia hostium effugisse
 gaudebat. simulatæ amicitiae laqueos
 declinare haud poterat; cum enim Pa-
 schales feriæ anni sequentis otium a
 literis offerrent, facile concessit huma-
 nissimis precibus cujusdam simulati a-
 mici, qui eum invitabat, ut cum ipso
 per aliquot dies rusticani recessus a-
 mœnitate in sua Villa frueretur: Igno-
 rabat tamen Jannonius, hunc locum
 Sabaudiae Ducis imperio esse obno-
 xium, nilque mali suspicatus, sine cura
 in Amici hospitio versatus est, prima
 etiam nocte tranquillus quievit, sed
 soporem mox interceptit cohors militum,
 qui semisopitum primum Sabam, ar-
 cem natura & arte munitam, ac de-
 mum Taurinum abduxere: mox omnia
 ejus scripta, quæ penes se habebat,
 Romam Sabaudiae Ducis jussu trans-
 missa fuere: ipse vero ad carceres ad
 Portam Padanam sitos abductus deti-
 nebatur.

§. XI.

*Spontanea errorum abjuratio a Jan-
 nonio Taurini facta.*

Hæse-

Sæc. XVIII.

A. C. 1734.

Hæserat in hoc ergastulo Jan-
 nionius integrum ferme annum, pe-
 neste tamen habebatur, nec illi
 quam præter libertatem deerat,
 jungebatur etiam P. Joannes Ba-
 Prever Congregationis Oratorii S.
 lippii Sacerdos, qui captivi condi-
 tiam moderaretur, ejusque animam
 ad detestandos errores, veramque
 penitentiam disposeret. Nondum inter-
 præterfluxerat annus, cum Jannonius
 aut Directoris sui monitis, aut capti-
 vatis tædio expugnatus, sinceram
 errorum abjuracionem sponderet, ex
 fine Romam literas veræ poenitentiae
 testes ad S. Inquisitionem daret. Pe-
 ad veniam pronior, quam ad poenitentiam
 die duodecima Martii ad Joannem
 bertum Alferium Magistrum Generalem
 sancti Officii Taurinensis Vicarium
 datis literis modum, quo Jannonius
 tractatio ad juris normam reciperetur,
 præscripsit, factæque dispositio-
 seriem Patri Prevero communicari
 sit. Die igitur quarta Aprilis præ-
 tus Inquisitor unacum captivi Directori
 & Notario publico carceres adiit. In
 conspecto Jannonius pro exoneranda
 sua conscientia benigne audiri petiit,
 moxque juramentum de veritate præ-
 cenda tacto S. Evangelii libro exhibitum
 ac Inquisitorem his verbis allocutus est.

„Te, Reverende Pater, vocandum Sæc. XVIII.
 „censui, facto ad sacram Congregatio- A. C. 1734.
 „nem recursu, ut sponte abs te audi-
 „rer, eo consilio, ut & conscientiæ
 „meæ consulam, & misericordia S. Tri-
 „bunalis Inquisitorii fruar, quibus-
 „cumque meis culpis ad ejus pedes
 „devolutis, qua facta confessione ab-
 „solutionem, si ei placuerit, nanciscar,
 „cum, qua ratione a S. Officio fuerit
 „judicatum, animam induxerim ad
 „abjurandum, detestandum, & revo-
 „candum id, quidquid fuerit mali,
 „quod vel publicis scriptis, vel factis
 „commiserim, S. Ecclesiæ & Sacro
 „Inquisitionis tribunali in omnibus &
 „per omnia me submittens. Quo ita-
 „que sincerior compareat & fuco vacet
 „hæc mea proprio motu facta coram
 „Te comparitio, quo dignior evadam
 „hujus tribunalis misericordia, hisce
 „foliis propria manu id omne inscripsi,
 „quod commissum a me, quod a me
 „peccatum, quod censura dignum esse
 „queat, quæ folia jamjam prompta
 „habeo, & parata, ut in judicio ea
 „proferam, si Tibi, Vir reverende,
 „fuerit visum.

His dictis subjunxit Jannonius, pe-
 nes se habere quædam proprii chiro-
 graphi scripta, in quibus omnes tam
 typis impressi, quam nondum editi
Hist. Eccles. Tom. LXXIV. Ii erro-

Sæc. XVIII. errores sane gravi censura digni
 A. C. 1734 rentur, quosque S. Officio

mentemque suam desuper explicatus esset: Ea sex complectens folia, quorum primum ita incipit: *Quod Historiam Civilem &c. &c.* verbis: *ut meos errores, & infirmitates detester.* Præprimis circa Historiam suam civilem Neapolitani suum errorem his deprecabatur: *Quod Historiam Neapolitani civilem spectat, aliter præfixum haud habui, nisi ut politas leges illius regni illustrarem. Id quod ita nudè fieri haud posset, nisi diti ordinis Ecclesiastici idea, qui majorem huius regni partem constituit, de re ordinibus tractandum mihi erat, quod occasione quoque de abusibus sui locum limites in referendis illis excessi, sentio & perspicio: revocatum id si fieri posset, non extare vellem publico prælo donatos, ne per scandalum in aliis sive damnum enascatur. Et sic eos condemno*

Cum autem inter alia accubaret quod in suo responso ad P. librum dato multa contra Pontificis auctoritatem & miracula indecens scripsisset, hanc criminationem tulit: *Responso autem, quod P. dedi, (qui duobus tomis, Roma in*

Sæc. XVIII.
A. C. 1734.

quadrata impressis, non contra historiam
duntaxat solam sed potius contra auctorem
scripsit, quem multis injuriis & contumeliis
ita oneravit, ut ab ipso Consilio collateralit
Neapolitano ejus libellus inter infamatorios
sit relatus,) ego quidem nunquam cogitavi,
Ecclesiam offendere Romanam, sed eo fine
unice a me fuit dictatus, ut P. Felicio sa-
nas facerem, qui hæretici notam mihi im-
pressit, eo quod de pontificia potestate in-
justa & exorbitantia finxerim principia,
cui ad oculum demonstravi, legi ea, quæ
scripsi, in quamplurimis auctoribus Ro-
manis; non nescius, graves seriosque au-
ctores ab hisce principiis abhorrere; id quod
pariter de miraculis dixerim, quæ ab in-
cautis scriptoribus narrantur, improbata
ab aliis gravioribus & seriis. Nec un-
quam volui, ut publica luce donaretur illud
scriptum; quin & multum laboravi, ne
unquam prodiret in publicum, siquidem
nonnisi per jocum, & Patris Felicii irri-
dendi gratia, pro meis amicis illud com-
posui. Multum hinc dolui, quum rescie-
rem, quod scriptum hoc per manus lecto-
rum vagaretur. Uti itaque voluntas mea
in publicando eo nunquam adfuit: ita jam
assevero & volo, omnem ejus penitus de-
leri memoriam. Irritum id pronuncio, &
revoco, & pro non scripto a me, nec un-
quam a me dictato, declaro.

Sæc. XVIII.

A. C. 1734.

Accusabatur etiam, quod libellum de Consiliis & dicasteriis Urbis Vindobonensis ediderit, pluresque in eo positiones erroneas ac hæreticas sperferit: Hanc tamen labem a se moliri nitebatur, hunc in modum: *bellum de Consiliis & dicasteriis Urbis Vindobonæ pro meo factu non agnosco. Ille ex manuscripta mea relatione extractus Neapolin ad quemdam Consilii collatorum regentem missa, a quo fueram rogatus, distinctam ei texerem ideam omnium Consiliorum & dicasteriorum Vindobonæ florent, Consiliorum & dicasteriorum Italico sermone compositam, amico in suum ipsius usum, ut instrueretur, donavi; nequitiam vestrae sine, ut prodiret in lucem. Compositum postmodum habui, in manus Germanicum, qui latinitate innotuit, sic in publicam lucem protraxit, a primævo & originali manuscripto multo alteratum. Meum itaque id agnoscere debeo. Quapropter etiam omnes propositiones, quæ in illo reperientur, insolentissimas, falsas, temerarias, contumeliosas, erroneas, hæresi proximas, ego proinde condemno, reprobato, revoco, abjuro, detestor.*

Plura adhuc alia scripta, & precipue de remediis contra excommunicationes invalidas offensionem erant, de quibus etiam rationem reddere jussus, nec

respondit: Quod vero reliqua mea manu- Sæc. XVIII.
 scripta concernit, quæ Regia Majestas Sar- A. C. 1734.
 dica Romam misit, inter quæ primum est,
 de remediis contra excommunicatio-
 nes invalidas, illud ego contra censuram
 Vicarii Neapolitani scripsi, qui fulmen hoc
 vibrari a se posse credidit, quia ab eo per-
 missionem imprimendi historiam civilem re-
 gni Neapolitani haud petierim. Composui
 hunc librum in mei ipsius defensionem, ut
 excommunicatio, tanquam nulla & irrita,
 a me removeretur. Continet ille liber alias
 quoque partes, in quibus modum doceo, quo
 uti queant Principes, ut censuræ revocen-
 tur; sed non nisi eo casu fuerunt a me no-
 tatae, si vicarius revocare id fulminis recu-
 saret. Omnia vero istius generis scripta
 nec, ut prælo committerentur, fuerunt facta,
 nec postmodum quidquam juvabant. Pur-
 puratus enim Pignatellius, Neapolitano-
 rum tum temporis Archiepiscopus, cognita
 ratione movente, cui censura illa super-
 struebatur, me ab eminentia sua petentem,
 ut tolleret eam, exaudivit, absolute
 mihi ad Vindobonenses transmissa. Ful-
 mine igitur isto pro irritato declarato, nec
 opus fuit ulteriori illius scripti publicatio-
 ne, sed profunda oblivione sepulta jacebant
 omnia, quippe nullo amplius usu futura.
 Quapropter a producendis illis in publi-
 cam lucem sui alienus, & nunc etiam, ubi-
 cumque manuscripta jacuerunt, ea retracto,
 abjuro, irrita volo & detestor.

Sæc. XVIII.

A. C. 1734

Idem ferme respondit Jano
 ea, quæ circa opusculum obijci
 tur, quod de prohibitione librorum
 hæc enim erat ejus responsio:
 quoque manuscriptum de librorum
 bitione, non, ut typis vulgaretur,
 posui, sed eo unice consilio, ut debita
 rumdam mens sincera luce illuminari
 demonstraturus quippe, quoad
 poterat, bene stare. Et apologia non
 eas propositiones, quas prohibitio
 rat. Eo vero opus haud fuit, et
 absconditum tenebatur, ne unquam
 cem prodiret; unde, siquid in eo
 me peccatum, (ut excessum a
 agnosco) quod cum sana Ecclesie
 fide non concordaret, id revoco,
 abjuro, et detestor.

Excutebantur quoque cetera
 nia ejus scripta, quæ penes ipsum
 perta fuere, circa quæ tamen
 verbis purgabat: Alia manuscripta
 annotationes, apud me reperta
 rapsodice sunt, brevesque nota, quas
 tidiana auctorum lectione mihi collegeram.
 Quæ licet inter se aliquem haberent
 adeoque secum ferrent diversorum
 farraginem: illi certe a me nec crediti
 retenti sunt, sed eo sine collecti, ut
 rum scirem sensa et placita. Eorum
 errasse me; neque enim decuit legere
 generis libros, sive ex iis errores existerent.

Volo itaque & desidero, omnes illas rapsodias abolitas esse & irritas, nec ullum earum superesse vestigium, quia eas detestor, revoco, & abjuro.

Sæc. XVIII.
A. C. 1734.

Scripterat quoque tractatum de concubinato, quem esse licitum, propugnasse accusabatur; hanc tamen labem diluere conabatur hac excusatione: *Tractatum de concubinato prælo tradere non volueram, sed historice scripseram pro defendendis duobus ex historia civili capitibus, ubi ego de antiquo Romanorum concubinato verba feceram; nec unquam credidi, hodie eum esse licitum. Pœnitet tamen materiæ, scripto publico propositæ, ex quo fortassis aliquid scandali nasci poterat. Uti itaque propositum mihi haud fuerat typis eum tractatum donandi, sic omnem jam ejus memoriam extinguere volo. Illum igitur irritum pronuncio, detestor & abjuro.*

Denique rationem reddere jussus de suis scriptis Philosophicis ita respondit: *Palam apparet, scriptis philosophicis non animi mei sensa contineri, sed aliorum ibi extare Philosophorum placita, cum quibus non consensi, quin potius in illis chartis eorum errores notavi, atque blasphemias hæreticasque propositiones agnovi; quas scripsi, non ut sequar, sed ut mihi notem. Has propositiones detestor & abjuro.*

Sæc. XVIII.

A. C. 1734.

His ita partim confessis, partim
excusatis atque revocatis culpam
perdemisse deprecatus, veniam a
& Ecclesia humillime petit, his
bis: Si quid unquam in chartis hujus
que manuscriptis rapsodiis, penes
ventis, extaret, quod sanctæ Ecclesie
dignæ refragaretur, aut aliis sanctis
vel errori esse posset: id omne re-
futo, abjuro; divinam misericordiam
peto, ut, sicuti lumen mihi concessit
res meos agnoscendi, ita jam mihi
concedat, quam a S. matre Ecclesia
tholica, & ab omnibus fidelibus ob
scandalum, & partum damnum depre-
corans omnes & singulos, ut errores
humanaeque infirmitates, condonent
que in posterum alium hominem re-
Volo vivere & mori tanquam verus
sequens S. matris Ecclesie filius. Et
magis in vulgus evadat hæc mea retractio
& omnibus sit nota, si S. Ecclesia
rit, imprimendam esse hanc meam retractio-
tionem, ut in publico in aliorum
plum proflet, in summam mihi gloriæ
consolationem verget. Et sic, quo
sit S. Ecclesia, & quo majorem mihi
habeat S. Tribunal: iis, quæ in his
liis sui detestatus & detestor, nomen
scribo:

PETRUS JANNONIUS

Sæc. XVIII.
A. C. 1734.

Placuit cunctis præsentibus humi-
lis ac candida hæc deprecatio; quam
ut verbis protulit, etiam calamo con-
signare, ab Inquisitore jussus erat;
cum autem non pauci ob suum ad Ge-
nevenses per fugium male de ejus Re-
ligione opinarentur, interrogatus de
sui secessus causa, hæc subjunxit: *Huic
meæ spontaneæ comparitioni, quam Te
Reverende Pater, scribi jubere precor,
addo, me, Anni 1735. mense Novembri
ad finem vergente, privatum & victu ne-
cessario, & terris exclusum Italicis, ob
mala mea forsitan scripta, viam iniisse,
ad Genevenses me conferendi, ubi refugium
habeam, non, Deo sint grates, ut religio-
nem mutem, sed necessitate victus parandi
adstrictum. Illis versio in Gallicam hi-
storice meæ Neapolitanæ parantibus prælo
subjiciendam, quam gratissimum accidit,
præsentia mea uti. Quam ob causam eo
me contuli præterclusa mihi alia via vitam
sustentandi. Postea vero impressa ibi haud
fuit. Translatam eam esse in Gallicum
sermonem, facile est conjectu; & sane haud
ignoro, partem illius esse translata, non-
dum vero impressam, quod ego quidem
sciam, cum jam triennium sit elapsum, ex
quo hisce carceribus claudor; illinc exul.*

*Id quidem fateri debeo, ne meæ con-
scientiæ quidquam oneris supersit, si apud
Genevenses ulterius subsistere datum fuisset,*

Æc. XVIII *deficiente victu verisimiliter futurum*
 A. C. 1734. *ut me ad alium laborem, & ad quatuordecim componendam accingerem. Idcirco si censorum mihi auxisset, omne id est verum pariter detestor, & misericordiam Deo & absolutionem imploro; afferens insuper, per trimestre illud & quod tradidit, quo Genevæ subliti, catholice sententiam me vixisse, & in audienda missa, & alio quorumque dogmate, ad Ecclesiam Catholicam Apostolicam Romanam pertinere. Apparet id exinde, quod ipso palmarum die fuerim detentus eo tempore, quo Genevæ exivi in pagum, Sardinia Regiæ Majestati subditum, ut paschale imperatoris præceptum. Hoc Tibi, Reverende Pater dicere & profari debui in conscientia mea exonerationem; & eciam quemque, qui prædictos libros aut Manuscripta possiderit, ut S. Ecclesiae eos tanquam impios, scelestos, scandalosos tradat.*

§. XII.

Jannonius ex juris præscripto interrogatus.

Quamvis ex scripta hac revocatum quam Jannonius S. Officio conabatur, de ejus mente & orthodoxa sufficiens haberetur certitudo, necesse tamen erat, ut ad sententiæ & absolutionis valorem ipse etiam ore inter-